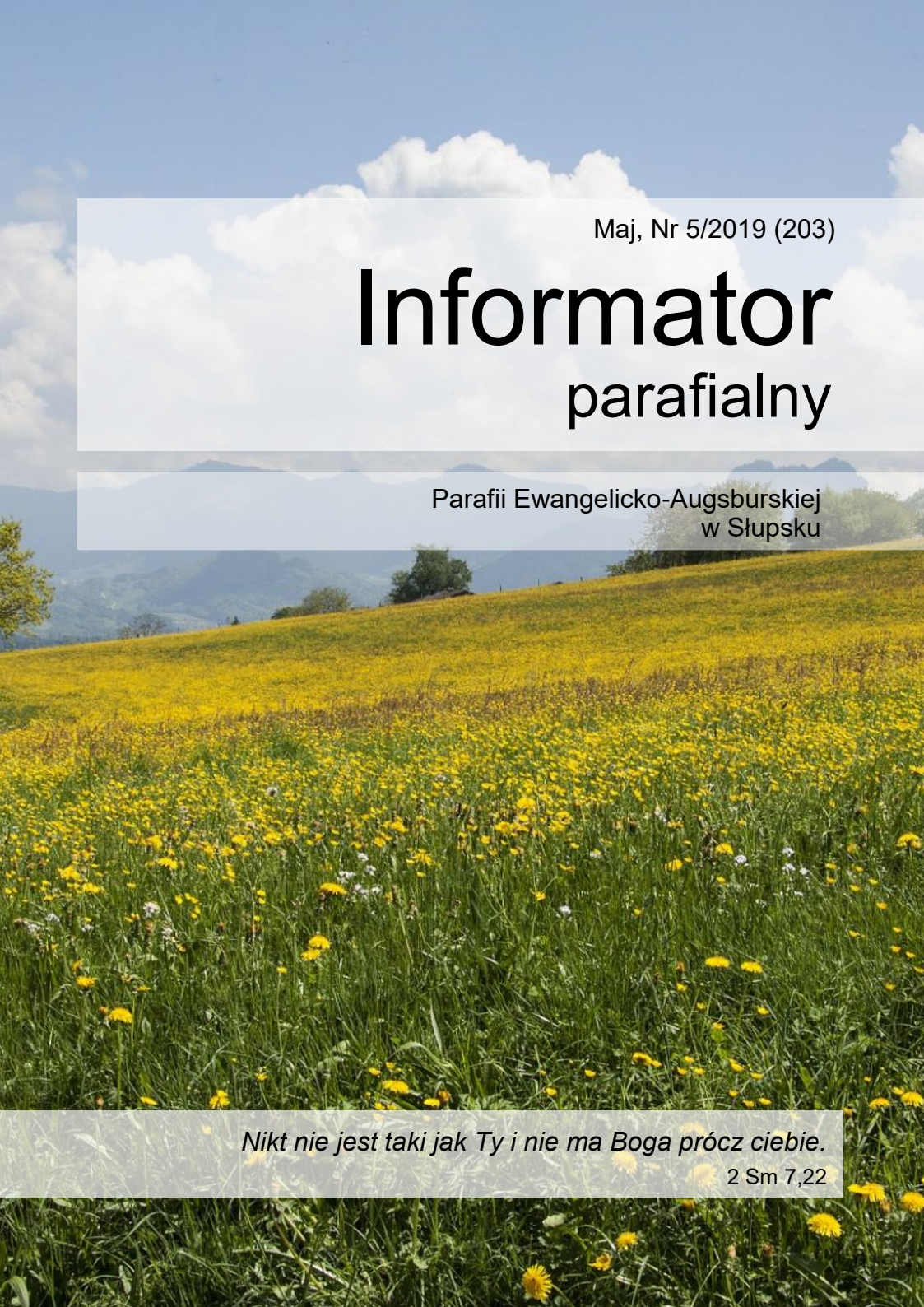

Maj, Nr 5/2019 (203)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

Nikt nie jest taki jak Ty i nie ma Boga prócz Ciebie.

2 Sm 7,22

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABBPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica w Głównych: Główny, ul. Kościuszki 9

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

ks. Wojciech Froehlich

Proboszcz Parafii
w Słupsku

Słowo Duszpasterza

Nikt nie jest taki jak Ty i nie ma Boga oprócz Ciebie.

2 Sm 7,22

Drodzy Parafianie!

Maj w Kościele ewangelickim upływa pod znakiem confirmacji. Nie inaczej jest w tym roku i u nas. Razem z młodzieżą przeżywać będziemy dwie uroczystości confirmacyjne - w Lęborku i w Słupsku (12 i 19 maja).

Confirmacja to okazja do wspomnień naszych własnych confirmacyjnych ślubowań, przypomnienia sobie wersetów, które w tym dniu nasi duszpasterze dedykowali nam na drogę życia. Confirmacja to także okazja do refleksji nad tym, w jakim stopniu udało nam się wypełnić słowa ślubowania wierności Bogu i Kościołowi, ale przede wszystkim jak wygląda na-

sza wiara i czy udało nam się w tej wierze wychować nasze dzieci, nauczyć je miłości do Boga i do Kościoła.

Do nieustannego składania świadectwa wiary zachęca nas hasło maja, w którym Samuel jednoznacznie wyznaje, że Bóg jest jeden i jest wyjątkowy. Nie ma nikogo innego, kto mógłby Mu dorównać. Do takiej pewności dążymy na drodze naszego życia. Rozpoczynając od dnia Chrztu św., w którym zostaliśmy powierzeni Bogu na podstawie złożonego przez naszych rodziców wyznania wiary, abyśmy wraz z poznawaniem świata mogli poznawać Boga który ten świat powołał do istnienia i byśmy w dniu confirmacji mogli wyznać, jak uczynił to Samuel. *Nie ma innego Boga oprócz Ciebie!*

Z modlitwą o Was.

muzyczne wieczory
w kościele ewangelickim

MUZYKA CHÓRALNA

w wykonaniu chóru

Sensus Musicus

pod dyrekcją

Tadeusza Formeli

SŁUPSK
ul. Słowackiego 40
15 maja (środa) 2019 r.
godz. 19.30

wstęp wolny

po koncercie zbiórka na remont organów

Zmartwychwstanie

Albowiem jak wierzymy, że Jezus umarł i zmartwychwstał, tak też wierzymy, że Bóg przez Jezusa przywiedzie z nim tych, którzy zasnęli.

1 Tes 4,14

ks. Wojciech Froehlich

Proboszcz parafii w Słupsku

Niedawno znowu zabrzmiały w naszych uszach dźwięki wielkanocej nowiny „Chrystus zmartwychwstał!”. Może z pewnym niepokojem spoglądaliśmy w stronę otwartego grobu Jezusa i zastanawialiśmy się, kto odwalił ten kamień? Może zapytamy co wydarzyło się w tę noc z ostatniego na pierwszy dzień tygodnia? Tak postawione pytania brzmią jakby pochodziły z jakiejś powieści kryminalnej i miały na celu rozwiązanie zagadki. Z pewnością podobne pytania stawiało sobie wielu ludzi, którzy wówczas w Jerozolimie zostali skonfrontowani z rzeczywistością zmartwychwstania Jezusa. Być może również uczniowie, w obawie przed tym, co się stanie, gdy nie zostanie ciało Jezusa w grobie, zastanawiali

się nad wydarzeniami jakie miały miejsce w ostatnich dniach. Zmartwychwstanie bowiem to coś nadprzyrodzonego, coś, co leży ponad naszą zmysłowością, czego człowiek nie jest w stanie zrozumieć. Zmartwychwstanie to zupełnie coś innego niż przeżycie śmierci klinicznej. Nie są zatem na miejscu pytania, mające na celu w racjonalny sposób odpowiedzieć na przedstawione na początku wątpliwości. Zmartwychwstanie jest przedmiotem wiary Kościoła, wiary człowieka. Tylko i wyłącznie wiarą, a nie doświadczeniem, możemy je przyjąć i żyć w świadomości, że jest ono rzeczywistością, która dotyczy najgłębszych pokładów naszej religijności.

Zmartwychwstanie Jezusa było po-

przedzone jego śmiercią. To oczywiste, że bez Wielkiego Piątku nie moglibyśmy mówić o Wielkanocy. Jednak, tak jak śmierć Jezusa, choć jest dla nas bolesnym przeżyciem, pozostaje faktem, z którym człowiek jest w stanie się w jakiś sposób oswoić, bo przecież śmierć stanowi część naszego życia, to przecież zmartwychwstanie należy do innej – Bożej rzeczywistości. Śmierć dotyka nas, można powie-

dzieć, na co dzień, doświadczamy jej w naszych rodzinach, w naszych społecznościach, w Kościele. Nieraz zadaje niespodziewany cios, odchodzą ludzie nam bliscy, często w tragicznych okolicznościach. Po ich odejściu pozostaje ból i pytanie... Co dalej? Co dalej z nami, ale także: jaka jest droga człowieka po śmierci? Z pomocą w odpowiedzi na to pytanie przychodzi nam Słowo Boże, w którym w wielu miejscach możemy prze-

czytać o zmartwychwstaniu.

Zmartwychwstanie Jezusa stało się faktem i jest przeszłością, ale konsekwencje Jego zmartwychwstania są dla nas teraźniejszością i przyszłością zarazem. Dzięki zmartwychwstaniu Jezusa powstanie do życia po śmierci stało się rzeczywistością daną każdemu, kto wierzy i kto nie poddaje w wątpliwość tego, że Jezus prawdziwie zmartwychwstał, każdemu, kto nie stawia pytań o to, kto odwalił kamień i co wydarzyło się w nocy z ostatniego na pierwszy dzień tygodnia. Możemy zatem mieć pewność tego, że w zmartwychwstaniu Chrystusa mieści się także nasze zmartwychwstanie i że, jak pisze apostoł Paweł, wszyscy, którzy zasnęli zostaną „przyprowadzeni” razem z Nim do Boga. To dla nas wspaniała wiadomość, bo sprawia, że przed człowiekiem wierzącym otwiera się nowa perspektywa – po obudzeniu się ze snu śmierci, naszym oczom ukaże się Nowe Jeruzalem, Boże Królestwo, w którym dzięki Zmartwychwstaniu Chrystusa i my będziemy mogli zamieszkać. Amen.

ABBA!

W Nowym Testamencie trzykrotnie napotykamy na tajemnicze słowo: „Abba”. Znajdujemy je w Ewangelii Marka 14,36, w liście do Rzymian 8,15 i w liście do Galacjan 4,6. Wiele osób może je mylnie kojarzyć z nazwą pewnego szwedzkiego zespołu muzycznego z lat 70-tych XX-wieku, ale ta zbieżność jest zupełnie przypadkowa. Nazwa zespołu wzięła się od pierwszych liter imion jego członków.

Słowo „Abba” jest zgrecyzowaną formą aramejskiego określenia ojca. Wielu biblistów zakłada, że Jezus mówił nie po hebrajsku - ten język miał być językiem świętym, ale po aramejsku, którego wpływ od powrotu z wygnania babilońskiego na język codzienny Żydów w Palestynie był ogromny. Do dnia dzisiejszego zresztą używamy liter aramejskich do zapisywania języka hebrajskiego - oba języki są ze sobą spokrewnione. Nie to jest jednak w tym wszystkim najciekawsze...

ks. dr Grzegorz Olek
Wikariusz parafii w Gliwicach

W latach 50-tych XX-wieku Joachim Jeremias, ewangelicki biblista, który znaczną część dzieciństwa spędził w Jerozolimie i znał świetnie hebrajski i aramejski, stwierdził, że „Abba” to szczególne określenie jakim dzieci zwracały się do swojego ojca i należy je tłumaczyć przez pieszczotliwe „tatuś”. W Nowym Testamencie zresztą Ewangelia Marka wskazuje, że Jezus tak nazywał Boga, odsłaniając tym swoją niezwykłą relację z Bogiem Izraela, postrzeganym w tamtym czasie raczej jako odległy, Święty i transcendentny (poza zasięgiem, niematerialny). Tym samym Jezus objawiałby Boga Izraela jako ojca, a nawet więcej - kochającego tatuś! To miało być określenie, ja-

kim dzieci mówiące po aramejsku, gaworząc, nazywały swojego tatę. Odkrycie Jeremiasa zrobiło furorę i zostało bardzo szybko zaadaptowane w codziennych praktykach modlitwy, było propagowane na konferencjach i spotkaniach. Do dnia dzisiejszego zresztą jest sporo chrześcijan, którzy stosują to określenie.

Trzydzieści lat po Jeremiasie, głos w dyskusji zabrał James Barr, szkocki biblista, i w dosyć przekonujący sposób wykazał, że „Abba” należy rozumieć jako pełne zaufania i powagi określenie „ojciec, tata”, a nie „tatuś”. Sam Jeremias

zresztą także zmodyfikował swoje stanowisko, ale pozostało to niezauważone przez wielu chrześcijan, zachwyconych dziecięcym, pieśczośliwym określeniem „tatuś”.

„Abba” w Ewangelii Marka i w listach Apostoła Pawła wskazuje na niezwykłą więź z Bogiem Izraela. Najpierw w przypadku Jezusa - używa On tego określenia w trakcie modlitwy w Getsemane wg Mk, w szczególnym momencie służby. Jest to na tyle wyjątkowe, że Ewangelista zachował oryginalne, aramejskie brzmienie, dodając przekład na grecki: „Abba! Oj-

cze!" (*Abba ho pater*). Następnie w swoich listach Apostoł Paweł także zawarł oryginalne brzmienie zawołania aramejskiego z wyjaśnieniem, tym razem jednak chodzi o przywilej, jaki mają wszyscy żyjący chrztem, wiarą i Ewangelią o Jezusie Chrystusie - przywilej nazywania Boga Izraela Ojcem. Sam Duch Święty wg Pawła przekonuje wierzących o tym, że zostali usynowieni, adoptowani w Bożej rodzinie dzięki uczestnictwu w śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa przez wiarę i wierność Słowu Bożemu.

Tym samym określenie „Abba” należy do wyjątkowego słownika człowieka wierzącego, bo zostało przekazane przez samego Jezusa i wskazuje na nowość więzi, jaka pojawia się od momentu przyjścia Jezusa Chrystusa na ten świat. Mało tego, jest ono wspólnym określeniem dla chrześcijan pochodzenia żydowskiego i nieżydowskiego, obrzezanych i nieobrzezanych, bo w Chrystusie zyskujemy godność dzieci Boga, synów i córek! Nie można mieć więcej! Chociaż podziały nie znikają, to tracą swoje priorytetowe zna-

czenie, a różnorodność przestaje być zagrożeniem i staje się bogactwem.

Wgląd w to, co to znaczy nazywać Boga Ojcem, dobrym Tatą, daje nam Modlitwa Pańska. Powinno nas nieco zdziwić, że składa się z samych prośb - nie ma w niej podziękowań i innych elementów, których moglibyśmy oczekiwać. Dlaczego tak jest?

Dobry Ojciec w Niebie z radością słucha prośb swoich dzieci, które w Nim widzą nadzieję na zaspokojenie zarówno swoich najbardziej podstawowych potrzeb (chleb), jak i najgłębszych tęsknot (Królestwo = doświadczanie realnej mocy Boga). Ta dobrze znana modlitwa zawiera w sobie niesamowitą głębię, do której wielu wierzących, niestety, nigdy nie dociera. Sam Jezus modlił się przy jej użyciu w Getsemane, poddając się Woli Boga, i to właśnie w Mk 14,36, czyli tam, gdzie w Ewangeliach znajdujemy słowo „Abba”.

Jezus odsłania Boga-Tatę, który zaprasza do życia w fascynującej więzi z Nim, dzięki, w i przez Jezusa Chrystusa.

ROK TROSKI O STWORZENIE

List Synodu Diecezji Katowickiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP przyjęty na V sesji VI Synodu dnia 9 marca 2019 r.

STWORZENIE - TROSKA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Szukaj pokoju i dąż do niego. Ps 34,15

Zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie środowiska, anomalie atmosferyczne - to widoczne skutki postępującej ingerencji człowieka w Stworzenie. Podczas Konferencji Klimatycznej Narodów Zjednoczonych w Limie w 2014 roku (COP 20), postulowano podjęcie natychmiastowych działań w celu zatrzymania zmian klimatycznych oraz odbudowania zdrowego społeczeństwa. W odpowiedzi, Kościoły na całym świecie podejmują działania mające na celu zachowanie Bożego Stworzenia, któremu człowiek coraz bardziej zagraża. Światowa Federacja Luterńska daje temu wyraz od czterech dekad. Podczas Zgromadzenia Ogólnego w Namibii (Windhoek 2017) sformułowano orędzie: „Stworzenie- nie na sprzedaż”. Narastająca konsumpcja i rozwój technologii doprowadziły do degradacji daru życia w wielu miejscach na świecie. Niestety w dobie narastającej industrializacji, człowiek skutecznie doprowadził do degradacji i zniszczenia darowanego mu życia i Bożego dobrodziejstwa. Kościół jest powołany do odpowiedzialności w każdym z obszarów (teologia, edukacja, gospodarka) w celu przywrócenia pierwotnej harmonii współistnienia gatunków w powierzonym im środowisku. Zadaniem współczesnego człowieka jest odpowiedzialność za całe Stworzenie.

1. CZŁOWIEK CZĘŚCIĄ STWORZENIA

„Wierzę, że Bóg stworzył mnie wraz z wszystkimi innymi stworzeniami...” (Marcin Luter, Mały Katechizm)

1.1. Stworzenie świata

Stworzenie świata jest pierwszym dziełem Boga (por. 1 Mż 2 i 3 - tradycja

jahwistyczna; por. 1 Mż 1 - tradycja kapłańska). Ludzie zostali powołani do życia jako jego część, z zadaniem zasiedlenia ziemi i troski o nią.

Otrzymali to zadanie, gdyż Bóg powołał ich do życia na swój obraz i podobieństwo. Pierwotna harmonia Stworzenia uległa zakłóceniu, gdy stworzenie (człowiek) zapragnął zająć miejsce Stwórcy (Boga) (por. 1 Mż 3,5). Wypełnienie wcześniejszego przykazania, aby czynić sobie ziemię podległą (1 Mż 1,28), zostało naznaczone pychą. Mimo grzechu, Bóg nie odwrócił się od ludzkości, pozwalając jej żyć, popełniać błędy oraz ponosić ich konsekwencje (por. 1 Mż. 6,5-7). W Psalmie 8 wyrażona została konfrontacja godności i małości ludzkości. Człowiek jest wywyższony, ponieważ, Bóg o nim pamięta - zarazem w całym Stworzeniu jest jedynym, który ma przywilej odpowiadać w pieśniach i modlitwach oraz podejmować i wypełniać swoje powołanie. Bóg jak powiada psalmista: wszystko kładzie u stóp człowieka, który staje się zarządcą- szafarzem Bożego Stworzenia. To czyni człowieka współpracownikiem Boga w dziele zachowania Stworzenia, a także zobowiązuje go do postawy dziękczynienia za otrzymany dar życia. Niestety człowiek zapomniał o swoim powołaniu do troski, dziękczynienia i odpowiedzialności względem powierzonego mu daru. Nieodpowiedzialne dysponowanie Stworzeniem doprowadziło je oraz człowieka na krawędź katastrofy. Zmiany klimatu zaczęły zagrażać zdrowiu i życiu człowieka. Chrześcijanie nie mogą pozostawać obojętni wobec zagrożeń postępującej industrializacji.

Ochrona klimatu jest jednym z praktycznych zadań wynikających z porzucenia odpowiedzialności przed Bogiem i bliźnim.

1.2. Bóg w Jezusie

Bóg w Jezusie stał się częścią Stworzenia, a tym samym ludzkości i jej historii. Zbawiciel zaprasza aby człowiek powrócił do Boga i zwrócił się w stronę Stwórcy (por. Łuk. 9,25). W Jezusie uwidacznia się podobieństwo człowieka do Boga w postaci niezniekształconej grzechem. Aż do ostatniej godziny, męki i śmierci na krzyżu, wytrwał w pojednanej ludzkiej i boskiej naturze. Kogo zmieni miłość Boża, która objawiła

się w osobie Jezusa Chrystusa, ten staje się „nowym stworzeniem” (por. 2 Kor. 5,17). Przez chrzest i wiarę w zbawcze dzieło Boga objawione w Chrystusie (kerygmat) rodzi się nowy człowiek (por. Rz 6). Ta nowa osoba doświadcza od początku życia we wspólnocie wiary – Kościele (por. Ef 2,11 in.). Egzystencja nowego stworzenia wypływa z wiary, jest doświadczeniem miłości wypełnionym nadzieją odnowienia całego Stworzenia i każdego z osobna w Chrystusie (Rz 8,19 in.)

1.3. Luterńska wrażliwość

Luterńska wrażliwość określa człowieka w jedności ciała i duszy (ducha). Poprzez ciało jesteśmy w relacji z otaczającym nas światem. Duchowo jesteśmy ludźmi wiary w Boga i w Chrystusa, która jest darem Ducha Świętego. Chrześcijanin w ciele jest częścią Stworzenia, któremu Bóg dał początek i codziennie się o nie troszczy i je wspiera. Marcin Luter w „Małym katechizmie” w I artykule wiary napisał, że wiara w Boga Stwórcę prowadzi nas do dziękczynienia za zaspokajanie naszych codziennych potrzeb. Reformacyjna refleksja umieszcza człowieka w dziele stwórczym Boga jako współpracownika. Przez niego Bóg realizuje swoje stwórcze działania. Bycie stworzonym jest Bożym zadaniem i powołaniem do dobrego szafarstwa. Stworzenie zostało powierzone odpowiedzialności człowieka. Wierzący jako usprawiedliwiony grzesznik jest „nowym człowiekiem”, który rodzi się z wiary i Chrztu Świętego do „nowego stworzenia” które jest dziełem własnym Boga w Jezusie.

Chrześcijanin jako powołany łaską do wieczności, winien z troską odnosić się do całego Stworzenia. Jest ono darem Boga dla wszystkich pokoleń, miejscem objawienia Boga w Jezusie. Społeczność z Chrystusem zaczyna się tu i teraz w ziemsko-cieleśnym bycie człowieka, jako proces dojrzewania w wierze, miłości i uświęceniu.

2. STWORZENIE CZĘŚCIĄ CZŁOWIEKA

2.1. Boży nakaz

Boży nakaz dla człowieka „napełniajcie ziemię, i czyńcie ją sobie poddaną, panujcie ...” (por. 1 Mż 1,28), stał się usprawiedliwieniem dla niepo-

hamowanego nadużywania zasobów naturalnych i ludzkiej siły roboczej. Człowiek stworzony na obraz i podobieństwo Boga (1 Mż 1,27), ma nie tylko korzystać z danej mu mocy twórczego korzystania ze Stworzenia, ale także na wzór swego Stwórcy jest zobowiązany do odnoszenia się do niego z miłością i atencją. Ludzka pycha (grzech) pozbawia nas zdolności do miłującego zarządzania Stworzeniem, w skutek czego pada ono ofiarom ludzkiej przemocy i śmiercionośnych inicjatyw. Należy pamiętać o drugiej historii stworzenia "I wziął Pan Bóg człowieka i osadził go w ogrodzie Eden, aby go uprawiał i strzegł" (1 Mż 2,15).

Zgodnie z tymi słowami Bóg zleca mężczyźnie i kobiecie, by kształtowali ziemię i jej strzegli - tylko w tym sensie mogą nad nią panować, jeśli czynią to odpowiedzialnie. Boży nakaz realizowany jest przez postęp technologiczny służący poprawie ludzkiego życia. Człowiek otrzymał świat nie na własność lecz w dzierżawę, co oznacza, że jest on współstworzeniem.

2.2. Ograniczenie konsumpcji

Ograniczenie konsumpcji oraz wprowadzania na szeroką skalę technologii przyjaznych środowisku jest zgodne ze wskazaniem Jezusa „przypatrzcie się ptakom niebieskim i liliom polnym” (Mt 6,26-28). Kto uwierzy w to biblijne przesłanie, ten staje się zdolny żyć "bez troski" (Mt 6,25 nn), staje się częścią Stworzenia z pokolenia w pokolenie. Także apostoelskie wskazanie Pawła mówi o pobożności, która jest zyskiem jeśli łączy się z poprzestaniem na tym co konieczne (1 Tm 6,6, zob. 1 T 6,6-8).

2.3. Postulaty

Pierwszym zadaniem Kościoła jest uświadomienie i nazwanie problemu. Dalsze działania mające wpływ na zmianę klimatu powinny być ograniczone, tak by móc spowolnić niekorzystne procesy a tam gdzie to możliwe przywrócić pierwotny stan. Potrzebna jest kategoryczna zmiana w obszarze gospodarki, relacji społecznych, polityki, codziennych przyzwyczajęń i nawyków każdej i każdego z członków ludzkiej wspólnoty.

2.3.1. Zachowanie równowagi ekologicznej: to, co człowiek swemu ekosystemowi zabiera lub czym go obciąża nie może przekraczać tego, co jest on w stanie odbudować lub usunąć we własnym zakresie.

2.3.2. Odwracalność i wolność wyboru: wszelka ingerencja w naturę, której dopuszcza się człowiek, nie może mieć skutków nieodwracalnych. Następne pokolenia muszą zachować możliwość wyboru zupełnie innych dróg rozwoju technicznego i sposobu życia.

2.3.3. Sprawiedliwość międzypokoleniowa: wszelkie rozwiązania muszą uwzględniać warunki życia przyszłych pokoleń. Niedopuszczalne jest, aby ponosiły one finansowe i ekologiczne obciążenia naszych wyborów.

3. TROSKA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Świadomość odpowiedzialności za zaniedbania wobec Bożego Stworzenia, niesie ze sobą konieczność podjęcia konkretnych działań przez konkretnych ludzi. Postulat ten dotyczy szczególnie Kościoła, Diecezji, Para-

fii, Rodziny.

3.1. Praktyczne wskazania

3.1.1. Kościół i nabożeństwo

Nasze kościoły mogą stać się miejscem praktycznego urzeczywistnienia Bożego nakazu troski o Stworzenie. Możemy to osiągnąć przez poprawę bilansu energetycznego (ekologiczne ogrzewanie, ograniczenie strat ciepła), energooszczędne oświetlenie itp. W pobliżu budynków kościelnych możemy wyznaczyć miejsca na parkingi/stojaki rowerowe. Zachęcajmy do korzystania z publicznych środków transportu oraz organizacji wspólnego dojazdu na nabożeństwa samochodami osobowymi, tak aby zabrać ze sobą mieszkających w pobliżu parafian. Rozważmy możliwość ogłoszenia „parafialnej niedzieli bez samochodu”.

Proponujemy organizację „nabożeństw pod osłoną nieba” z uwzględnieniem tematyki troski o stworzenie np. w leśnych kościołach, ogrodach parafialnych itp.

3.1.2. Parafia

Nasze domy parafialne powinny być przyjazne zarówno parafianom jak i całemu Stworzeniu. Podczas remontów uwzględnijmy uwarunkowania środowiska, korzystajmy z ekologicznych technologii np. przetwarzania energii z ogniw fotowoltaicznych. Podczas codziennego użytkowania naszych sal parafialnych, pomieszczeń kancelaryjnych oraz mieszkań służbowych, pamiętajmy o racjonalnym wykorzystaniu: energii, wody, materiałów biurowych itp. Także segregowanie śmieci przyczynia się do działań mających na celu dbałość o Stworzenie dlatego parafie powinny być w tym przykładem do naśladowania. Podczas spotkań parafialnych, szczególnie w takich, w których bierze udział większa ilość osób istnieje pokusa aby korzystać z naczyń jednorazowych.

Prosimy o używanie naczyń z materiałów biodegradowalnych.

3.1.3. Cmentarz

Nasze cmentarze są miejscem pamięci o zmarłych. Niestety nie wszystkie sposoby jej wyrażania są przyjazne dla środowiska. W regulaminie cmentarza możemy umieścić informację o szkodliwym oddziaływaniu tworzyw sztucznych, które masowo znajdują się na cmentarzach w postaci: bukietów, wieńców, zniczy itp. Zachęcajmy do wyrażania pamięci o zmarłych używając naturalnych kwiatów, zwykłych wieńców, zniczy wielokrotnego użytku.

3.1.4. Przestrzeń wokół kościołów i domów parafialnych

Place i ogrody wokół budynków parafialnych także świadczą o naszym stosunku do Stworzenia. Zdajemy sobie sprawę, że pielęgnacja zieleni wymaga wielu nakładów. Niemniej zachęcamy do ograniczenia utwardzania powierzchni przez brukowanie, asfaltowanie, betonowanie ciągów komunikacyjnych tam gdzie nie jest to konieczne.

3.1.5. Edukacja

Nasze życie zależy od jakości ziemi, wody i powietrza. Wszystkie zmiany zaczynają się w człowieku, najpierw w jego myśleniu a następnie w działaniu. Do zmiany utrwalonych nawyków niezbędna jest edukacja na temat odpowiedzialności każdej i każdego z nas za Stworzenie. Zachęcamy parafie do współpracy z lokalnymi organizacjami ekologicznymi w celu realizacji warsztatów, zajęć, prelekcji. Zadaniem parafii jest zaangażowanie w globalne i lokalne działania takich jak np.: „sprzątanie ziemi”, sadzenie drzew itp. Mamy nadzieję, że w ten sposób zmiany w kościołach i domach parafialnych wpłyną na nasze codzienne życie.

Opracowanie:
dk. Wiktoria Matloch
ks. dr Roman Pracki
dr hab. Jerzy Sojka

Humor z befką

Mamo, już wiem, co oznaczają te skróty! Mówi Marcin przeglądając Śpiewnik Ewangelicki. Ks. to ksiądz, a Zb. To zbiry...

W małej miejscowości zatrzymał się wędrowny cyrk. Jeden z artystów postanowił pójść wieczorem do kościoła i wyspowiadać się. W trakcie rozmowy spowiedniej w konfesjonale ksiądz pyta go jakiego rodzaju jest artystą. Cyrkowiec prezentuje kilka sztuczek: salto, stanie na głowie bez podtrzymywania się, przewrót, gwiazdę. Na koniec powraca do konfesjonatu na rękach. Zachwycony ksiądz daje mu rozgrzeszenie i udziela błogosławieństwa. Z rogu kościoła do konfesjonatu podchodzi niemłoda, korpulentna dama i poddenerwowana mówi do spowiednika: *Proszę księdza! Proszę nie dawać mi aż tak trudnej pokuty!*

Rolnik Jonek przychodzi do kościoła z podbitym okiem. Ksiądz pyta go, co się stało. Na to Jonek wyjaśnia: *Moja krowa podczas dojenja nie chciała przestać machać ogonem, więc przywiązałem do niego cegłę.*

Młody zakonnik ma po raz pierwszy wygłosić kazanie. Z ambony zwraca się do swoich współbraci: *Czy wiecie, co powinienem powiedzieć? Nie!* Odpowiadają zgromadzeni. *To ja też nie wiem...* i schodzi z ambony. Przeor nie jest zadowolony z takiego obrotu sprawy. Współbracia wiedzą czym może to grozić, więc postanawiają wesprzeć swojego brata. Kiedy ten kolejny raz wchodzi na ambonę i pyta: *Czy wiecie, co powinienem powiedzieć?* zgodnym chórem odpowiadają *Tak!* – *W takim razie dobrze, czyli nie muszą wam tego mówić.* Przełożony jest znowu niezadowolony i daje mu trzecią szansę. Współbracia ponownie się umawiają i kiedy zakonnik zwraca się do siedzących po prawej stronie kościoła z pytaniem: *Czy wiecie, co powinienem powiedzieć?* Ci odpowiadają: *Nie!* Wtedy zakonnik zwraca się do siedzących po lewej stronie i pyta: *Czy wiecie, co powinienem powiedzieć?* Ci z kolei mówią *Tak! To niech ci, którzy wiedzą powiedzą tym, którzy nie wiedzą. Amen.*

Opracował ks. Wojciech Froehlich

O tym, co za nami

Pro Christ 2019

W ramach pasyjnych rekolekcji spotkaliśmy się w naszej parafii na trzydniowej transmisji programu ewangelizacyjnego Pro Christ, transmitowanego wieczorami w dniach 28-30 marca. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Centrum Misji i Ewangelizacji w Bielskim Centrum Kultury. Wieczory miały charakter ekumeniczny i były pierwszą polską edycją Pro Christ (wcześniejsze były tłumaczone z języka niemieckiego). W każdej wieczór

ewangelizację prowadziło dwóch duchownych z różnych kościołów chrześcijańskich, program urozmaicony był muzyką i etiudami teatralnymi. Tegoroczna edycja ProChrist była transmitowana przez Internet, a więc można było brać w niej udział także w domu.

Spotkanie Grupy Roboczej

2 kwietnia w Greifswaldzie (Niemcy) odbyło się spotkanie grupy roboczej, działającej w ramach współpracy naszej Diecezji z Kościołem Północnych Niemiec. Tematem posiedzenia było omówienie konferencji, która odbyła się w ubiegłym roku w Gdańsku, ustalenie planu obchodów 20-lecia partnerstwa, zaplanowanych na 2 listopada 2019 roku w Szczecinie oraz omówienie planów dotyczących Dni Kościoła na Pomorzu w 2020 roku. W spotkaniu ze strony naszej Diecezji udział wziął ks. Wojciech Froehlich a Diecezji Wrocławskiej ks. Sławomir Sikora. Kolejne spotkanie robocze zaplanowane jest na 3 września.

Diecezjalne spotkanie dla konfirmandów

Tradycyjnie w Parafii w Bydgoszczy odbyło się spotkanie dla konfirmandów i rodziców. Organizacją

wydarzenia zajął się ks. Karol Niedoba z Bydgoszczy, który poprowadził zajęcia dla konfirmandów, a zajęcia z rodzicami poprowadził ks. Wojciech Froehlich. Konfirmandzi podczas swoich zajęć wykreowali postać *SUPERKONFIRMANTA*,

rodzicie mówili o własnych doświadczeniach związanych ze swoją konfirmacją (ewentualnie bierzmowaniem). Istotne były także praktyczne aspekty uroczystości związane z ze strojem i prezentami. Jednym z punktów programu było także posadzenie dębu przez uczestników spotkania, na placu kościelnym. Z naszej Parafii w spotkaniu udział wzięła Zuzanna Kasprzycka z mamą. W ocenie uczestników spotkania tego typu mają dużą wartość.

Chrzest

W niedzielę 7 kwietnia podczas nabożeństwa odbyła się uroczystość udzielenia Chrztu Świętego Dariuszowi Małszyckiemu. Tę radosną uroczystość przeżywaliśmy razem z najbliższymi Darka. Ro-

skiej i Łukasza Rezlera odbył się o godzinie 16.00. W tak zwanym międzyczasie okazało się, że jeszcze jedna para chce wziąć ślub w tym samym dniu byli to Barbara Sopolńska i Dávid Skarpheðisson z Islandii. Ślub ten odbył się o godzinie 14.00 i poprowadzony był głównie w j. angielskim. Podczas tej uroczystości odbył się także chrzest syna młodej pary Gabriela. Oba Młodym Małżeństwom i Gabrielowi życzymy błogosławieństwa na drodze ich życia.

dzicom, rodzicom chrzestnym jak również samemu Darkowi i jego siostrze Hani życzymy wiele błogosławieństwa na drodze wiary.

2 śluby i chrzest

Nieczęsto się zdarza w naszych diasporalnych warunkach, aby w jednym dniu odbywały się dwa śluby. Tak jednak było w sobotę 27 kwietnia. Od dawna zaplanowany ślub Małgorzaty Niedziel-

Ekumenicznie w Bytowie

We wtorek, 30 kwietnia na dawnym cmentarzu ewangelickim w Bytowie odbyło się ekumeniczne spotkanie, podczas którego przy wcześniej poświęconym lapidarium (....) miało miejsce poświęcenie figury św. Jerzego. W dawnym ewangelickim kościele znajdują-

apelu harcerskiego poprowadzonego przez dwie organizacje harcerskie ZHP i ZHR. Uroczystość poświęcenia poprzedziło otwarcie wyremontowanego mostu kolejowego na rzece Borui. Proboszcz naszej Parafii wziął udział w uroczystościach na zaproszenie burmistrza Bytowa Ryszarda Sylki.

cym się nieopodal dawnego cmentarza mieści się obecnie Parafia Kościoła Grekokatolickiego pw. św. Jerzego, której proboszcz był głównym celebrazem uroczystości. Wydarzenie miało charakter

English Bible Camp 2019

22-26 lipca

Szkoła Podstawowa nr 9 ul. Małachowskiego 9

Zajęcia od poniedziałku do piątku **9.00-14.00**

odpłatność za cały tydzień **50 zł** (w tym obiad)

Zajęcia z j. angielskiego na podstawie historii biblijnych, zajęcia sportowe, prace ręczne, śpiew i wspólna zabawa.

Zapraszamy dzieci w wieku 6-13 lat.

Zajęcia prowadzone są przez wolontariuszy z USA oraz z Polski.

TworzyMy Pokój

Drogie siostry, drodzy bracia w Jezusie Chrystusie!

Przyjmijcie proszę najserdeczniejsze życzenia z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Niech nasze kościoły i domy wypełni radość, nadzieja i Dobra Nowina o Zbawicielu, który daje człowiekowi życie.

W czasie tych szczególnych Świąt proszę Was o zastanowienie się nad werselem przeznaczonym w przewodniku „Z Biblią na co dzień” na Poniedziałek Wielkanocny: „Pokój wam! Jak Ojciec mnie posłał, tak i Ja was posyłam.” (J 20,21) Koresponduje on z biblijnym hasłem bieżącego roku: „Szukaj pokoju i dąż do niego”(Ps34,15).

Banalne wydaje się stwierdzenie, że wszyscy potrzebujemy pokoju wewnętrznego, pokoju rodzinnego i wreszcie pokoju w społeczeństwie, którego jesteśmy częścią. To co wydaje się oczywiste i proste często jednak nam umyka. Szukamy, pragniemy i zabiegamy o tak wiele, siejąc często niepokój wokoło. Bóg przypomina nam dziś, że powołani jesteśmy do tego, by tworzyć pokój. Nasz Zbawiciel wysyła nas w świat bliski i daleki, żebyśmy po chrześcijańsku nieśli bezinteresowną miłość, zamieniali zło w dobro i wskazywali na prawdziwy pokój darowany przez Boga.

Zdaję sobie sprawę, że ten pokój nie jest czymś łatwym do osiągnięcia, ale bardzo często wymaga od nas wyrzeczeń, zaparcia się samego siebie i naprawdę wiele cierpliwości w relacjach międzyludzkich. Potrzebujemy otwartości i poczucia odpowiedzialności za siebie nawzajem - w rodzinach, parafiach, miejscach pracy. Bóg jednak nie tylko powołuje, ale także daje siłę i wskazuje narzędzia, z których możemy skorzystać.

Jednym z tych narzędzi jest modlitwa, w której widzimy lepiej siebie i innych, mierzymy się z własnymi potrzebami, trudnościami i grzechami. Nie znam osobiście Was wszystkich, każdej i każdego z osobna. Nie wiem więc, w jakiej jesteście teraz sytuacji życiowej i duchowej. Nie zaglądam w zakamarki duszy i nie próbuję zgadywać, z czym przychodzicie do kościoła w Wielkanoc, co przynosicie pod krzyż Jezusa i do pustego grobu. Zapewniam jednak, że cały Kościół otaczam modlitwą i proszę, by pełen miłości Bóg uczył nas troski o pokój. Jednocześnie proszę Was o modlitwę za siebie nawzajem - Wasze rodziny, parafie, nasz Kościół, przyjaciół i nieprzyjaciół, znanych i obcych, ludzi różnych wyznań i poglądów. Niech dobry Bóg poprzez Jezusa Chrystusa otwiera ludzkie serca i wprowadza wszędzie pokój, a szczególnie tam, gdzie jest on potrzebny najbardziej.

Z radosnym wielkanocnym pozdrowieniem,

**SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY
ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII!
ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA
SKŁADKI KOŚCIELNEJ**

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej.

Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot. (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

**SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny
Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego
w Rzeczypospolitej Polskiej
ZASADY OGÓLNE**

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

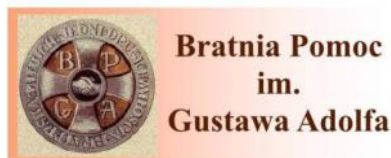
PRZYKŁADOWE, MINIMALNE KWOTY SKŁADKI PARAFIALNEJ W ZALEŻNOŚCI OD DOCHODU DANEJ OSOBY

Dochód miesięczny	Składka miesięczna	Składka roczna
500,00 zł	5,00 zł	60,00 zł
800,00 zł	8,00 zł	96,00 zł
1 000,00 zł	10,00 zł	120,00 zł
1 300,00 zł	13,00 zł	156,00 zł
1 600,00 zł	16,00 zł	192,00 zł
2 000,00 zł	20,00 zł	240,00 zł
2 500,00 zł	25,00 zł	300,00 zł
3 000,00 zł	30,00 zł	360,00 zł
3 500,00 zł	35,00 zł	420,00 zł
4 000,00 zł	40,00 zł	480,00 zł
4 500,00 zł	45,00 zł	540,00 zł
5 000,00 zł	50,00 zł	600,00 zł
5 500,00 zł	55,00 zł	660,00 zł
6 000,00 zł	60,00 zł	720,00 zł
6 500,00 zł	65,00 zł	780,00 zł
7 000,00 zł	70,00 zł	840,00 zł
10 000,00 zł	100,00 zł	1 200,00 zł

KALENDARZ OFIAR OGÓLNOKOŚCIELNYCH

1. noworoczna na Fundusz Socjalny: styczeń
2. na Fundusz Stypendialny: luty
3. na Diakonię Polską: niedziela Invocavit
4. na Fundusz Bratniej Pomocy im Gustawa Adolfa: maj / czerwiec
5. na Domy Opieki (ofiara żniwna): wrzesień lub październik
6. na Fundusz Ewangelizacyjno-Misyjny: październik
7. ofiara w I niedzielę po pamiątce Reformacji na "Fundusz na Diasporę"

Odezwa BPGA

Potem usiadł naprzeciw skarbony i przyglądał się jak lud wrzucał do niej pieniądze. Wielu bogaczy wrzucało wiele. Przyszła też pewna uboga wdowa, która wrzuciła dwie drobne monety, czyli grosz. Wtedy zawołał uczniów i powiedział im: Zapewniam was, ta uboga wdowa wrzuciła więcej niż wszyscy, którzy wrzucali do skarbony. Wszyscy bowiem wrzucali z tego, co mieli w nadmiarze, natomiast ona wrzuciła ze swego niedostatku wszystko, co miała, cały swój majątek.

Ewangelia Marka 12, 41-44

Jeśli Bóg dał nam dostatek, czy dajemy dużo? Jeśli zarabiamy „normalne pieniądze” czy dajemy dziesięcinę? Albo czy uczciwie wpłacamy choć ten 1 % zapisany jako nasz obowiązek? A może ktoś z nas odważyłby się oddać do kościelnej skarbnicy całe swoje utrzymanie, ufając Bogu, że się o niego zatroszczy?

Za każdym razem, gdy po nabożeń-

stwie, przy wyjściu z kościoła „wrzucamy” kolektę lub robimy przelew na rzecz Kościoła i parafii, wyobraźmy sobie, że obserwuje nas i widzi Jezus.

Pomyślcie o tym, gdy tradycyjnie w okresie od Wielkanocy do Świąt Zesłania Ducha Świętego jako Zarząd Bratniej Pomocy im. Gustawa Adolfa zwracamy się do Was o wsparcie finansowe, które chcemy przeznaczyć na remonty dla potrzebujących Parafii całego naszego Kościoła. Za każdy złożony grosz, złotówkę lub tysiąc złotych z serca dziękujemy.

Zarząd BPGA w RP

(źródło: <https://bpga.luteranie.pl/>)

Prosimy o składanie ofiar na przygotowane listy, dostępne w kościołach lub na konto parafii z dopiskiem „darowizna - BP”. Ofiarę można także złożyć w kancelarii parafialnej. Dziękujemy!

Szanowni Parafianie!

Zwracamy się do Was z prośbą i propozycją wspólnej akcji porządkowej w naszym centrum Parafialnym przy ul. Traugutta 16. Chcemy przygotować pomieszczenia w tym domu na przyjazd wolontariuszy z USA na obóz biblijno-językowy, który odbędzie się w lipcu. Każda wol-

na ręka się przyda do sprzątania, do porządkowania, malowania i prac mających na celu umożliwienie przyjęcia gości pod nasz dach. Wierzymy, że wspólnymi siłami damy radę. Planowane terminy prac to **11 maja, 8 czerwca i 20 czerwca** każdorazowo o 9⁰⁰.

***Prosimy o wcześniejsze zgłoszenie
swojej obecności i chęci pomocy.***

Słupskie Centrum Diakonii i Dialogu

INFORMUJE, ŻE

DYSPONUJE SPRZĘTEM

REHABILITACYJNYM

DO WYPOŻYCZENIA.

(ŁÓŻKA ELEKTRYCZNE,

CHODZIKI, WÓZKI INWALIDZKIE)

TEL. 605556749

PLAN NABOŻEŃSTW NA KWIECIEŃ/MAJ

DZIEŃ	SŁUPSK D	SŁUPSK PL	LĘBORK	GARDNA/ GŁÓWCZYCE
05.05 2. po Wielkanocy	9.30	10.30 		12.30
12.05 3. po Wielkanocy		10.30 	8.30 Konfirmacja	
19.05 4. po Wielkanocy		10.30 Konfirmacja		
26.05 5. po Wielkanocy		10.30 	8.30	
30.05 Wniebowstąpienie Pańskie		17.00		
02.06 Exaudi	9.30	10.30 		12.30
09.06 Święto Zesł. Ducha Św.		10.30 	8.30	
16.06 Święto Trójcy Św.		10.30 		

WYDARZENIA

DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
11.05	9.00	PORZĄDKOWANIE DOMU PARAFIALNEGO	Traugutta 16
12.05	8.30	KONFIRMACJA LĘBORK	Lębork
16.05	16.30	RADA PARAFIALNA	Traugutta 16
19.05	10.30	KONFIRMACJA SŁUPSK	Kościół
20.05	14.30	NABOŻEŃSTWO Z GOŚĆMI Z OSTERBURGA	Kościół/Rybacka
01.06		GRILL Z GOŚĆMI Z NORDKIRCHE	Traugutta 16
8 i 20.06	9.00	PORZĄDKOWANIE DOMU PARAFIALNEGO	Traugutta 16